

Nacionalne manjine iz Rumunjske u posjet Hrvatskoj

miercuri, 04 septembrie 2013

Na poziv Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, delegacija sastavljena od članova Odjela za međunarodne odnose Vlade Republike Rumunjske (DRI) i predstavnika organizacija nacionalnih manjina iz Rumunjske, otputovala je prvoga srpnja ove godine na službeni put u Hrvatsku.

Glavni cilj putovanja, kako doznajemo od profesora Milje Radana, bio je da se nacionalne manjine skupa s Odjelom za međunarodne odnose informiraju u vezi sa zajedničkom nacionalnih manjina u Hrvatskoj, sa specifičnostima hrvatske kulture, jezika i hrvatskim tradicijama. Ovaj stručni posjet plod je zajedničkog programa Komisije za kulturu i Komisije za obrazovanje nacionalnih manjina u Rumunjskoj.

Program je u biti razmjena znanja i iskustva između nacionalnih manjina te stručnih odjela narodne države i ministarstva tih nacionalnih manjina. Program je krenuo prije četiri godina u Turskoj, nastavilo se s Grkom, prošle godine krenuli smo tragovima njihovih Tatara u Ukrajinu, u Autonomnu Republiku Krim, a ove godine razmijenit ćemo iskustvo s Hrvatskom. Inicijativu ovog programa imao je ZHR, zahvaljujući tome je njegov predsjednik, gospodin Milja Radan, član komisije za obrazovanje u Vijeću nacionalnih manjina. Ovom prilikom on je pozvao i komisiju za kulturu Vijeća nacionalnih manjina – doznali smo od gospođe Rodica Precupeacu, voditeljica Odjela za međunarodne odnose.

Predstavnici nacionalnih manjina: Turaka, Tatara, Židova, Njemaca, Poljaka, Mađara i Slovaka, Grka, lipovlajnskih Rusa, Ukrajinaca, Rutena, Talijana te petorice članova Odjela za međunarodne odnose (DRI) najprije su se sastali u Karaševu – prva stanica na putu prema Hrvatskoj. Kratki jednodnevni boravak u našim mjestima prilika je bila našim gostima da steknu okvirnu sliku o našem životu, običajima te prošlosti karševskih Hrvata.

Nalazim se po prvi puta u Karaševu i mogu reći da sam zadovoljan s načinom kako je hrvatska manjina očuvala svoj identitet. Ovdje je kao neka mala država u jednoj veći, sastavni dio jedne cjeline, u kojoj se ovdašnja zajednica uklopila, sačuvala i pritom svoje tradicije i svoju kulturu, ali koja i dalje ulaže velike napore za očuvanje svog identiteta – rekla nam je gospođa Olimpia Bândeă, kulturni savjetnik predsjednika Saveza Grka u Rumunjskoj te član komisije za kulturu ove organizacije.

Slično je mišljenje dijelila i gospođa Serin Turkoglu, predsjednica Komisije za kulturu nacionalnih manjina, predstavnik Demokratskog Saveza Turaka u Rumunjskoj: „...po prvi puta posjetim ova lijepa mjesta i jako me se dojmilo kako je hrvatska zajednica organizirana. Željna sam saznati kako Hrvatska postupa s manjinama, da li im osigurava ista prava kao što Rumunjska osigurava svojim manjinama, jer poznato je da se naša država broji me u rijetkima u Europi koja nudi povoljne uvjete za promoviranje identiteta, kulture i jezika.“

Ako je Karaševo bio prvi predah u Rumunjskoj, Jasenovac je bilo prvo odredište u Hrvatskoj. Na mjestu gdje je za vrijeme drugog svjetskog rata, između 1941. i 1945. funkcionirao najveći sabirni logor i logor

smrti u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, skupina iz naše države održala je minutu šutnje i izrazila svoju u tu znak sije anja na mnogobrojne poginule ovdje za vrijeme ustaškog režima.

Putovanje kroz Hrvatsku bilo je vrlo zanimljivo i korisno, priznaje nam na povratku gospođa Rodica Precupeć, efica Odjela za međunarodne odnose, specijalizirana ustanova rumunjske vlade koja je zadužena za promicanje prava manjina i poticanje međukulturnog dijaloga: „...napravili smo krug kroz Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, gdje su organizatori bili Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj sa sjedištem u Karaevu te Odjel za međunarodne odnose. Bili su prisutni po dva predstavnika manjinskih organizacija 13 manjina u Rumunjskoj, oni članovi koji se unutar njihovih organizacija bave kulturom i obrazovanjem. Cilj je bio vidjeti s našim oima koje je postojeće stanje manjina na Balkanu. Budući da je organizator ove akcije bilo Zajedništvo Hrvata proveli smo, naravno, više vremena u Hrvatskoj i imali važnije sastanke u tom prostoru. Sastanci odvijali su se u Zagrebu: u Odjelu za međunarodne odnose Vlade Republike Hrvatske, u hrvatskom Saboru, a potom smo susreli gradonačelnika grada Splita i gradonačelnika grada Dubrovnika. Saznali smo dosta toga o manjinama u Hrvatskoj, a pored toga imali smo priliku sastati se s našim hrvatskim kolegama za potpuni ulazak u Europsku uniju 1. srpnja 2013. Ali je bilo i drugih stvari o kojima smo razgovarali, koje ne spadaju obavezno u krug našeg djelovanja, među kojima su bile to vrlo zanimljive stvari vezane uz efikasniju promidžbu povijesne i kulturne baštine nacionalnih manjina u Rumunjskoj.

Vidjeli smo s našim oima i uvjerali smo se da je Hrvatska dobar primjer koji nas može nadahnuti, ali koji, razumije se, ne može se doslovce primijeniti, ali mnogo dobrih ideja, visoka razina civilizacije, ugodna atmosfera za milijune posjetitelja ... vidjeli smo da je sve to moguće.

Ovom smo prilikom posjetili i Bosnu i Hercegovinu, doduše samo Sarajevo, glavni grad Bosne, vrlo zanimljivo mjesto za takvu jednu multietničku delegaciju kao što smo to bili mi. Na kraju, s puno dojmovima i mislima, vraćamo se doma, s nekim novim naučenim stvarima i iskustvima o tome što nam pruža, možda, najbliži primjer u našem susjedstvu.

Ne smijemo završiti ovo saopćenje a da pritom ne spomenemo da je u Splitu, na sastanku s gospodinom Ivom Baltasarom, gradonačelnikom ovoga grada, uz prisutnost gospođe Marice Ruži, savjetnica za odnose s drugim građanima, vjerskim i nacionalnim manjinama, lansiran je i prihvaćen prijedlog profesora Milje Radana o bratimljenju naše Dvojezične gimnazije iz Karaeva s nekom sličnom gimnazijom iz splitskog okružja.

Daniel Lucacela